

Pěstouni a smutek: Když dítě opouští pěstounskou péči¹

Když dítě opouští pěstounskou péči, prochází všichni zúčastnění celou řadou emocí. Často je přítomen smutek, přestože mu málokdo věnuje pozornost. Stejně tak výzkumných studií je v této oblasti velmi málo, což je jedním z důvodů, proč se trojice amerických vědců rozhodla se tomuto tématu věnovat.

Výzkumy v oblasti náhradní rodinné péče ukazují, že i v případě, kdy pěstouni nemají jakékoli biologické vazby ke svěřeným dětem, jsou schopni jim věnovat stejnou míru péče jako svým biologickým dětem, mají o ně totožný strach, přání do budoucna i obdobné prožitky ztráty a smutku. Jelikož ale nejsou biologickými rodiči svěřeného dítěte, společnost ne vždy uznává jejich právo na smutek, pokud dítě rodinu z jakéhokoli důvodu opustí.

Studie amerických vědců, které se účastnilo 43 pěstounů, potvrdila, že pěstouni prožívají pocity smutku, když dítě opouští jejich péči. Téměř polovina také uvedla, že opakovaně plakali a že nikdo již nemůže zaplnit prázdné místo po jim svěřených dětech. Téměř polovina současně vypověděla, že neměli dostatek síly se se situací po odchodu dítěte vypořádat a 40 procent uvedlo, že se s odchodem dítěte nevyrovnali a nejsou schopni fungovat stejně dobře jako před odchodem dítěte z domova. Třicet tři procent dotázaných pěstounů pak dokonce vyjádřilo obavu, že neví, jak dál pokračovat, a 26 procent si o svěřené děti dělá obavy.

Někteří z pěstounů uvedli, že nechat dítě odejít pro ně bylo nesmírně těžké, a jedním z důvodů byl pocit samoty, který po odchodu zažívali. Pěstouni se také shodli, že by měli mít nárok na psychologické poradenství.

Jedním z faktorů, který významně pomáhal pěstounům překonávat smutek z odchodu dítěte, bylo udržení kontaktů se svěřeným dítětem. Dalšími pomocnými činiteli byly proces přípravy na odchod dítěte, víra a podpora v rámci rodiny.

Z výsledků studie vyplývá, že materiály týkající se smutku při odchodu dětí z rodiny je třeba zařadit již do úvodních kurzů pro budoucí pěstouny. Pěstouni se v rámci příprav na svou profesi často zabývají smutkem u dětí, které přichází do jejich rodiny, málo pozornosti je však věnováno jejich prožitkům při odchodu dítěte. Dále je třeba také vybudovat efektivnější systém podpory pro pěstouny i všechny další zúčastněné osoby v období odchodu svěřeného dítěte, a to jak na formální, tak i neformální úrovni.

¹ Resumé článku Herbert, C.; Kulkin, H.S.; McLean, M. (2013). Grief and foster parents: How do foster parents feel when a foster child leaves their home? *Adoption & Fostering*. Vol. 37, No. 3, s. 253–267.